Norwich & Norfolk
UNITED MEDICAL BOOK SOCIETY,

Library Room, Museum,

OPEN FROM 10 O'CLOCK A.M. TO 5 O'CLOCK P.M. DAILY.

Pamphlets and Periodical Works may be kept one week—Octavos two weeks—Quartos and Folios three weeks, not including the days of receipt and transmission:—and a fine of twopence per day shall be incurred by exceeding the period of retention. Country members may however avail themselves of the first conveyance, within a week, after the period of keeping a book shall have expired, without incurring a fine.

Members may have any two books, or any set of books, on application to the Librarian, *such members defraying the expense of postage and conveyance.*

Members shall be answerable for such books as may have been lost, or for any damage they may have sustained while in their respective possessions.

Printed by Josiah Fletcher, Norwich.

Presented by the Executors
of the late Dr. Manning –

Orationum Professoribus Leydensibus editarum
Argumenta

De ortu & progressu Medicinæ _	Bernh. Albinus	1702
De Incrementis et Statu artis medicæ 1700 Sæculi - - - - - - -	D°	1711
De iis, quæ medicum præcipue scire oportet.	Herm. Oosterdyk Schacht	1719
De Firmitate artis medicæ - - - - - - - - - - - -	D°	1722
De medico Exercitato - - - - - - - - - - - - -	D°	1723
De Anatome comparata - - - - - - - -	Bernh. Siegfried Albin.	1719
De via vera ad cognitionem fabricæ Corporis humani - - - - - -		1721

Index Supellectilis Anatomicæ quam legavit. I. I. Raw

Accedunt Orationes duo Professorum apud ~~Ult~~ Trajecti ad Rhenu

De Anatome prodente Erroris in medicis _	Christian. Bernh. Albinus.	1723
De Certa methodo Philosophiæ experimentalis - - -	P. van Musschenbroeck	D°

BERNHARDI ALBINI,

Sacræ Regiæ Majeſtatis in Boruſſia Conſiliarii
Aulici & Archiatri

ORATIO

DE

ORTU & PROGRESSU MEDICINÆ

CUM

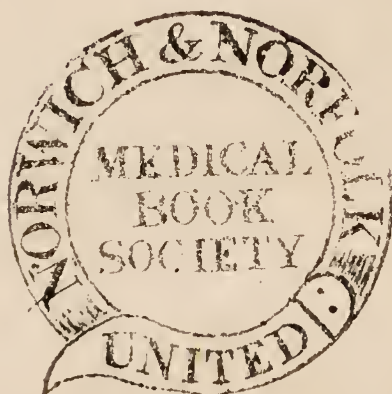
In Academia Lugduno-Batava Medicinæ
Theoretico-Practicæ profeſſionem.

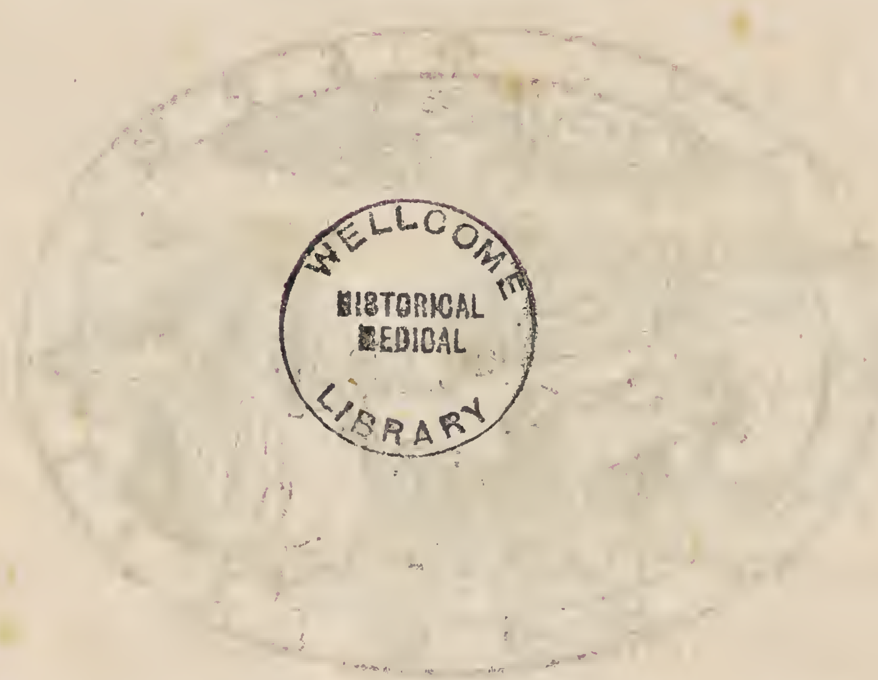
Die 19. *Octobris* 1702.

Auſpicaretur.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud JORDANUM LUCHTMANS, 1702.

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

PER ILLUSTRIBUS & GENEROSISSIMIS ACADEMIÆ LUGDUNO-BATAVÆ

CURATORIBUS:

DN. JACOBO BARONI WASSENARIAE

Toparchæ Opdamii, Hensbroek, Wochmeer, Spierdijk, Zuydwijk, Kernchem, Twikelo, Lage &c. Illustris in Hollandiâ Nobilium Ordinis, & aggerum Rhenolandicæ Præfecturæ Assessori &c. Equitum fœderati Belgii Magistro, Oppidorum & Arcium variorum Gubernatori. Ad diversos Europæ Reges & Principes nuper Legato Extraordinario &c. &c. &c.

DN. HUBERTO ROOSEN-BOOM,

Toparchæ in 's Grevelsrecht &c. Jcto. Supremæ Batavorum Curiæ Præsidi &c. &c.

DN. HENRICO à BLEYS-WYK,

Jcto. Consulari apud Delphenses Viro. Præpotentum D. D. Ordinum Fœderati Belgii & Societatis Indiæ Orientalis, Assessori, &c. &c.

EO-

EORUMQUE COLLEGIS

PRÆ NOBILISSIMIS ATQUE AMPLISSIMIS
INCLYTÆ REIP. LUGDUNENSIS

CONSULIBUS

D. DANIELI van ALPHEN, Jcto.
Consulum h. t. Præsidi.

D. GERHARDO MEERMAN, Jcto.
Academiæ Quæstori.

D. JOHANNI vanden BERG, Jcto.
Illustrissimi Curatorum consessus Actuario.

D. JUSTO van HEEMSKERCK, Jcto.

Hanc Orationem sacram
facit

BERNHARDUS ALBINUS.

BERNHARDI ALBINI
ORATIO
INAUGURALIS
DE
MEDICINÆ
ORTU & PROGRESSU.

Ea est plantarum indoles ut in solo natali proveniant sponte, adolescant facile, germinent ubertim, fructus ferant delicatissimos, perennent & ultimam ferant senectutem, nec nisi cum præsentissimâ jacturâ blandiori etiam cœlo, aut uberiori glebæ evulsæ denuo committantur; periculo tanto majore, quo major est ætas quam habent & textura constantior; nec radices agent nisi ramos præscideris & cum radicibus terram gelu coactam evulseris. Licet cœli solique

que bonitas consuetudinem sterilis terræ suppleat ut cum fructuum proventu luxurient, vix tamen ætatem ferunt & fructus in tantum degenerant ut ultimi à primis distent quantum æra lupinis. Nec ubertas soli omnibus convenit, arenosæ enim & sterili terræ balsamum debemus. Alia non est animantium conditio, illa quævis terra promiscuè non alit: sunt quæ cœli non ferunt inclementiam, & sub polis nata non sine ultimo periculo æquatori appropinquant. Rangiferos frigus adurit arcticum & vivunt, eosdem temperatus äer interimit; sustinentur musco neglectis pratorum deliciis; unde aliis morbi iisque pejor mors; inde his cibus & medicina. Adeò sua cuique constat temperies & mutatio est periculosa! Quæ plantarum, quæ animantium, eadem hominum, animorum & studiorum ratio est; transeunt cum regionibus in multiplices habitus & vultus, alii in barbariem nascuntur, animis alii mansues-

ſueſcunt; cum nativitate patriæ habitus ingenerantur, illaque vis, quam patrio ſolo ſua fata diviſerunt, inconcuſſa hæret, & virtutes, vitia, ſtudia, quæ hæreditario jure ſancita ſunt, æterna ſunt; marceſcunt & languent ſi mutari ſe ſentiant, ægrè aliam diſciplinam ferunt aliiſque moribus aſſueſcunt. Quæ cum ita eſſe intelligam neſcio quâ mei fiduciâ ſalum, ſolum, vitæ & ſtudiorum genus mutare auſus ſim, cum eâ ſim ætate & illi vitæ ſtudiorumque generi aſſueverim quorum mutatio extrema mihi portendit pericula.

Non commemorabo quid valetudini meæ totius diætæ mutatio officere poſſit, ne quis mihi occinat: cura te Ipſe. Nec animi ægritudinem cum me à Parentibus, conſanguineis, agnatis aliisve, qui cum longiſſima mihi interceſſit conſuetudo, remotum cogito, ne de vicario veſtro amore A. O. O. H. dubitare videar. Non ſedem terramve patriam & quid ſpei reliquerim,

cum mihi hîc benè fore ſperem & patriam inter exteros mihi promittam. Illud tamen commemorare debeo, me prorſus ancipitem eſſe quid de Munere Profeſſorio eventurum ſit, & quomodo ſpem, quam ſuſtineo, ſim impleturus. Utut enim in hoc ſtudii genere hoſpes non ſim, vereor tamen ne mihi idem, quod candelæ ad ſolem, eveniat, ægre ad tantum fulgorem illa ſe ſuſtinet, & in ipſo lumine extinguitur, aut extincta creditur, ut nec ego, eo loco conſtitutus ex quo tot & tanta medicinæ lumina totum literarium orbem ſuâ eruditione & divinâ medendi arte illuſtrarunt, apricationem feram, taliſque viſus fuiſſem, qualem me eſſe vultis, ſi latuiſſem. Id unicum me bono animo eſſe jubet, quod in Regiâ, quæ Francofurti cis Viadrum eſt, Univerſitate Medicinam tria, & quod excurrit, luſtra profeſſus fuerim, nec labores Collegis meis, Viris toto orbe Celeberrimis, diſplicuerint, & juventutem

ſtu-

ſtudioſam ſolitò frequentiorem allexerint; hinc animo meo fiducia oritur,& Vos ſtudia mea benignè eſſe habituros, labores etiam meos uſui ſtudentium ceſſuros; Veſtram benevolentiam, quod mihi deeſt, ſuppleturam, nec, ut damna, quæ mutationem ſequuntur, mihi officiant, permiſſuram. Vereor ut iſta mutatio mihi noceat, cum intra quinquennium altera ſit, nec dum prioris vulnera occalluerint, quod niſi fuiſſet animo minùs diſtracto vos acceſſiſſem.

Ultimum vale academicis dixeram ſtudiis, aliam vitam alioſque mores amplexus nihil minus cogitabam quàm quod modo evenit. Erat Sereniſſimi Boruſſorum Regis ea erga me clementia, ut me nullo meo merito ad ſe evocaret, ſuæque valetudinis, in quâ tot gentium & populorum ſpes ſtantque caduntque, curam committeret. Sedibus meis, in quibus tranquillè latueram, excitus, omnium expectationi expoſitus, totus in eo eram ut tam prolixæ ſpei reſpon-

derem. Hic idem mihi quod in altum navigantibus evenit, unicè polum eorum pyxis nautica respicit, dum ventorum aquarumque procellis jactati è longinquo alios vident, sæpe nescii accedant vel recedant, cujates sint dubii, quid rerum intus agatur penitus ignari: Ita & Ego toto quinquennio, quod in aulâ exegi, omnem curam in valetudine regiâ consumpsi, nec nisi è longinquo remp. literariam intuitus sum; imo vix, distractus perpetuis itineribus, eruditorum monumenta inspexi. Sentio jam idem mihi quod è longinquo itinere fessis & immanibus fluctibus jactatis evenire, ignorant illi continentis acta & jactari sibi usque videntur ut vix consistant. Succuti mihi videor cum in vestrum portum me recipio, quid interea in re literaria sit actum incertus sum. Sed spes mihi est hos motus sedatum iri, ego certe nihil inexploratum prætermissurus sum. Hoc fretus Per-Illustrium & Generosissimorum Dominorum Curatorum de-

desiderio assurrexi, nihil non agam ut illorum voto respondeam; illud vicissim precatus, ut, quod eruditioni meæ decesserit, benevolentiâ suppleant.

Quod igitur felix faustumque esse jubeat summum Numen in Excellentissimâ hâc panegyri munus meum brevi discursu priscam & hodiernam medicinæ faciem delineaturus, ut constet, quæ fuerint ejus primordia, qui progressus, quis status & quid posteritati relinquatur, initiabo.

Breviter dicentem ut vestro favore prosequamini id est quod obnixè rogo.

Ars medendi hominibus coæva cum genere humano in universali mundi cataclysmo eandem, imò graviorem subiit pœnam, omnis ejus memoria in naufragio isto periit & penitus intercidit, ut ne conjecturâ, qualis fuerit, assequamur: deletum est cum peccatoribus pœnarum solatium, quasi Deus nihil extare voluisset ex quo de hominum malitia constaret.

Non

Non equidem legitur ægrotaſſe homines, quin potius longævitas illorum firmæ ſanitatis argumentum eſt. Fieri tamen non potuit quin tot ſeculis, in illa hominum multitudine, in illo perverſo vivendi modo labem paſſa ſint corpora, diætæ culpam dederint, injurias mutuas fuerint ulti & graviſſimorum laborum, ad quos maledictione divinâ damnati erant, damna ſint experti. Ratio & caſus neceſſitati humanæ ſinè dubio proſpexerunt, quæ ſuffulta tot annorum non interrupta obſervatione & experientia maximos progreſſus feciſſe debuerunt. A quibus enim facilius in artem redigi poſſet medendi peritia quàm ab iis qui aliquot ſecula vivendo exhauriunt? Medicinæ autor Apollo priſcorum hieroglyphico barbâ promiſſâ, quam dextrâ prehendebat, ſiniſtrâ baculo cum ſerpente fultus variis pedibus advolutis pyxidibus, quibus longam experientiam, ſedulam & prudentem attentionem remediorumve delectum ſignificabant,

bant, pingebatur. Quæ cui quam Adamo commodius applicueris? ad ejus enim pedes ipſe Deus animalia, ut iis cum omni plantarum genere ſua nomina daret, adduxit; cujus cum ſerpente peſtifera converſatio uti morborum & miſeriarum origo eſt, ita perpetuo caduceo commiſſi criminis memoriam conſervat. Qui in ipſâ nativitate rationis potens tot ſeculorum ætatem adeptus ſi quis alius experientiſſimus, ab altera parte Hygæam, ab altera Teleſphorum, ipſam mundi & medicinæ infantiam habebat verus Apollo. Artem noſtram antediluvianis temporibus extitiſſe ex antiquorum fabulis, in quas conſtans traditio hiſtoriam medicam transformaverat, colligas. Illam Noachidæ ſuis tradiderant; cui, cum temporis progreſſu varia creditu difficilia, ut ferè fieri ſolet, ſi quid ſolâ vulgi memoriâ conſtet, jungerentur, ut ſua veritas conſtaret & defectus ejus ſupplerent, authores Deos fingebant.

Quiſque ſuos, quibus ante diluvium aſſueverat, medicos laudabat, eorumque in ſuâ gente memoriam conſervabat; creditum inde, prout majori zelo quiſque ſuum commendaverat, vel Deos, vel Deorum filios fuiſſe, ut inter divos relati cœlo adſcriberentur omnes. Noah Bacchus, Cham Hammon, Chanaan Mercurius ab iis, qui in fabulis fidem hiſtoricam quærunt, eſſe creduntur, quaſi ideò inventores medicinæ forent, quod ex naufragio univerſali tabularum medicarum fragmenta ſervaverint. Sed quis medicinæ ſciagraphiam ex his daturus eſt? Quis ultra conjecturas progredietur? Excultam eſſe conjicimus, plus ultra non datur.

Agedum igitur videamus quomodo decurſu tot ſeculorum variâ hominum induſtriâ paullatim reſurrexerit, & in illam, quam tenemus, ſcientiam dicam an artem adoleverit. Antediluviana medicina cum Joſephi columnis in abyſſo eſt & ſub immenſa

menſâ aquarum mole ſepulta jacet: ſed æquè fatalis illi toto tertio mundi millennio fuit fabularum oceanus, & in illâ fabularum vaſtitate nihil firmum, incerta omnia & ubique longitudo eſt, nec vellus hoc aureum peritiſſimus argonauta, vate etiam Phinea indice, reperiet; nemo tot ſeculorum ſyrtes evadet; ſilet hic omnis Dodonæa malus; nullus Hercules hiſce laboribus ſufficit. Meræ ſunt tabulæ Iſidis quarum hieroglyphica nos ſuſpenſos tenent. Diſcas quidem Hermetem medicinam inveniſſe ex comite Hygæa; ſacros ejus libros in templis Ægyptiorum aſſervatos fuiſſe; legem medicos ad horum præſcriptum adſtrinxiſſe; hujus contemporaneos fuiſſe Iſidem & Oſiridem eorumque parentem Cronon, Medicinæ expertiſſimos & Diis annumeratos fuiſſe; ſcies Apollinem à matre Iſide reſuſcitatum à mortuis & mortalium numero exemtum fuiſſe; Æſculapium ab Hermete medicinam didiciſſe; Prometheum pri-

mum medicamenta præparasse: sed fabulæ sunt, incertâ fide an unquam tales extiterint, vel sintne prosopopœæ & pro lubitu ludentium poëtarum figmenta: sub his fabulis si illam quæsiveris incertus fluctuabis. Quo longius à Noachidarum temporibus recesseris eo pauciora reperies, ferè enim integro reliquo millennio mortua sub fabulis sepulta jacet: Crediderim tamen & tunc celebres vixisse medicos, nam fidem superat homines medicinâ carere potuisse, vel caruisse; de cæteris enim scientiis & artibus, iis etiam quibus indubiè sunt usi, istorum temporum altum ubique silentium est. Nisi etiam expeditiones Argonautica, vel tot cladibus insignis Trojana, Græcorum calamis celebratæ fuissent forsan nec Chironis Centauri aut ejus discipulorum memoria extaret. Quanquam nec hic sibi à fabulis Græci temperaverint; adeò mores seculi illos corrumpebant. Habent nempe omnium seculorum ingenia suos morbos, ut

non difficulter, quo ſeculo quis ſcripſerit, conjeceris. Studio etiam faciebant, ut ſibi ſuiſque omnium ſcientiarum inventionem vindicarent; hinc novos fingebant Apollines noviſque figmentis fabulas incruſtabant. Proprium ſcilicet eſt philautiæ ut præ ſe vilipendat omnia & nihil rectum putet niſi quod ipſa fecerit! Hippocentaurus eſſe debebat, quaſi monſtri rarior eſſet ſcientia & communem ſortem tranſiret; non domum ſed antrum Pelii aſpectu horridum, ut ſacra ars tanto venerabilior eſſet, hic ſemi-deus inhabitabat; Non alios quâm Hercules, Jaſones, Achilles artem ſuam docebat, ut ex auditorum dignitate illa Magiſtri magis inclareſcèret. Quantum ex illorum annalibus conſtat, Æſculapius primus omnium medicinam perfecit, ſed quæ de illo ſcimus quis ſine mythologia explanabit? Intuere fictionis continuationem & res palam eſt. Fuit is filius Coronidis, Phlegiæ Nepos, Hygææ Maritus, Pa-

ter Jasonis & Panacææ; consule mythologos & disces, à sole ejusque influxu temperari äerem, valetudinem gigni optimam, &, sicubi fuerit læsa, illi facillime mederi, sub schemate fabulæ doceri. Facile mihi persuaserim omnes priorum temporum medicos sub Æsculapio intelligi: quis enim crediderit nullos â tot seculis ad grabbatos clinicorum accessisse, cum naturâ homines ducantur, ut tantillam, quam habent, artis peritiam probent; Quis fidem faceret Æsculapium quasi cœlo delapsum primum medicinam clinicam exercuisse, cum chirurgia, quæ eo usque maximam ejus partem fecerat, sine eâ non consistat? Verosimile non est duos tantum, alterum Ægyptium, Græcum alterum fuisse Æsculapios, cum non unius vel duorum sit artem invenire; In Medicinæ partibus excelluere plures & quisque in suo genere fuit Æsculapius: quod plurimorum operâ paullatim in artem cöibat AEsculapiorum opus

men-

per excellentiam Æſculapio tribuebatur, nec Ægyptus & Græcia modo, ſed Phœnicia, Aſſyria & Chaldæa ſuam ſymbolam contulerunt: Diverſa Æſculapio dedicata templa id evincunt. Cur Aulonius, Leuctricus, Cortynius, Corilæus, Agnitas, cognominaretur? Cur alibi imberbem juvenem, alibi promiſſâ barbâ venerabilem ſenem, oſtenderet, ſi unus vel duo ſaltem fuiſſent? Sacri Mercurii libri in delubris AEgyptiorum aſſervati, phyſiologiam, pathologiam, anatomen, pharmaceuticam complexi, apud AEgyptiorum antiquiſſimos illam excultam fuiſſe oſtendunt. Quorum quanta fuerit induſtria ex eo conſtiterit, quod morborum ſpecies & auxilia ad delubra Deorum ſuſpenderint, ægrotos in forum & compita expoſuerint & legibus prætereuntes aſtrinxerint, ut manifeſtarent ſi quod huic malo auxilium ſcirent.

Sed interiit horum memoria, periit tantæ induſtriæ fructus! Pergit fabula: Ma-

chao-

chaonem ſaucium â ſagittâ felle hydræ lerneæ tinctâ, quod Chiron Centaurus ſuâ arte non poterat, Philoctetem ſanaſſe, ut ſub hoc pallio nobis conſtaret, progreſſus in arte medicâ fuiſſe factos, & illos ſanari morbos quibus olim ſuccumbebant. Videas deinde aliquot ſeculorum hiatum nullis monumentis inſignem, donec ſepoſitâ empyriâ Thaletem ſecutus Pythagoras philoſophari inceperit, & ad veritatis indagationem homines paullatim aſſeveſecerit. Fundavit ſcholam Italicam, junxit empyriæ phyſicam, ſed quo ſucceſſu non determino, theoriæ enim limites non exceſſit & multos ſuperſtitionum nævos admiſit. Reperit ſuos æmulos non modo ſed etiam contemtores & Heraclitos, ſed qui, dum in ſuo ſibi placent fimeto, à canibus ſtultitiæ & contemtus ſui vindictam expectant.

En aliam ſed adhuc mutilam medicinæ faciem! en primam ejus ætatem! expectat illa brevi naſciturum ſuum genium Hippo-

pocratem, qui fabulas reſcindat, confuſa ordinet, mortuam animet & debito ſibi ſplendori reſtituat. Naſcitur ille poſt viginti olympiades & cum illo medicina renaſcitur. Hic dum per omnes terras artem exercet, quicquid arcani ubique locorum in templis publicis medicorum ærariis aſſervabatur, convaſavit, omnium opiniones cognovit, atque bibliothecæ Cnidiæ & templi AEſculapii incendiis id conſecutus eſt ut ſolus omnia poſſideret. Hinc liberum fuit Hippocrati, ſibi aliorum labores arrogare, ſententias & ſubtilius cogitata pro ſuis amplecti, ſenſum aliorum pervertere, priorum temporum memoriam delere & novam condere. Sed fraudem, ſi ejus reus eſt, facile illi condonabimus, cum indigeſtam tot ſeculorum molem in ordinem redegerit, idque eâ induſtriâ & integritate, tam accuratè, tam circumſpectè fecerit, ut ſe ſummum artificem ubique oſtenderit; cum artem alios docuerit & in

ſocietatem laborum admiſerit, qui illam tanquam diverſi operarii fingendo & refingendo cum tempore exaſciarent. Philoſophabatur, ſed ita, ut experientia philoſophematibus metam poneret. Anatomen callebat, quod ſcripta paſſem docent, ut ſint qui ipſum corpora humana ſecuiſſe ſuſtineant. Non quidem cohærent omnia, mutila multa, multa obſcura ſunt, à vero abludunt alia, ſed quis in illa temporum caligine plura ſibi promittet? & unde certi ſumus injuriam temporis, blattas & tineas non multas in ejus ſcriptis feciſſe lituras, alia periiſſe, alia ſubſtituta fuiſſe? Dedit illi ad minimum operam & alios ad illam manuduxit. Idem Hippocrati quod pictoribus evenit, quorum tabulæ quicquid habent delicati primo intuitu artis ignaro non offerunt, quo attentius illas intueris eo plura in iis reperies, continuaque contemplandi conſuetudine eam perfectionem adipiſceris, ut minimos penicilli ductus & ex iis artifices dignoſcas.

gnoſcas. Diſcipuli magiſtrum ſecuti in artificioſiſſimâ hominis tabulâ plura & plura viderunt & opificem Deum preſſius ſecuti ſunt. Nec licebat iſtis temporibus corpora humana ſecare, ex brutis præeunte Pythagora diſcendum erat, ut poſt aliquot ſecula de Galeno adhuc dubium ſit num illa ſecuerit, & ideò Herophilus cum Eraſiſtrato maculâ notati fuerint. Abominabantur crudelitatem quam ſubeſſe credebant, ut non niſi furtim, vel in hoſtibus id tentarent. Vires tamen acquiſivit eundo ut aliam ejus faciem apud Galenum videamus. De ſanitate, de morbis eorumque cauſis & ſignis, de methodo curandi & remediis, ſi quis alius, exactè multa commentatus eſt. Quid Hippocraticis aphoriſmis verius? Quid coacis prænotionibus accuratius? Habuit Hippocrates ſuos diſcipulos, qui ejus veſtigiis inſiſtebant, ſed habuit etiam ſuos æmulos & invidos, quorum mutuo attritu ars indies expolie-

 batur.

batur. In ſectas & ſententiarum divortia ibatur, hic Dogmatici cum Empyricis collidebantur, ibi illam ex mechaniſmo Aſclepiades explicabat, illic Themiſon methodicæ autor erat, iſtic Diatritarii emergebant, his gymnaſtica, illis pneumatica arridebat, Eclectica nullis addicta omnium flores delibabat, & quis omnes enumeraverit? Cui conſtant omnium opinionum portenta, cum præter Celſi & Galeni vix alia extent ſcripta, nec niſi per fragmenta, quid ſenſerint, ſciamus? Romani Imperii æmulam dixeris, ſi parva magnis comparare licet, utraque enim Reſp. magnis paſſibus ad monarchiam contendebat. Serò licet Romanis in pretio haberetur, vix tamen Julius Cæſar habenas Romani Imperii moderabatur quin medici jure civitatis donarentur. Jus aureorum annulorum Auguſtus Muſæ dabat; Chariclem menſæ ſuæ Tiberius admovebat, Claudius Xenophontis patriam à tributo liberabat; Erotianus ſub Nerone primus

primus Archiatri cognomen gerebat; ut taceam ad Galeni uſque tempora magno numero alios. Sed optandum foret honoribus & opibus non adeò diffluxiſſe, cum tantæ fortunæ artis progreſſibus obſtiterint! In illâ rerum abundantiâ ſervis ſuis medicamentorum præparationem & manuum operam committebant, & ſibi ſolis hodie ſic dictam medicinam reſervabant, quæ prima Pharmacopœorum & Chirurgorum origo & primum artis noſtræ cacöethes eſt; qui enim primo medicis, his hodie medici ſerviunt; ultra profeſſionis ſuæ terminos vagantur dum medicos ſe fingunt, & per mortes hominum graſſantur. Galenus tandem altero à nato Chriſto ſeculo omnium Medicorum ſententias pervagatus multorum voluminum ſyſtema concinnabat, de ſingulis artis partibus perpetuâ rationum concatenatione agebat, Hippocratem ferè ubique ſecutus, niſi quod plus philoſophiæ dederit: Chirurgiæ cognitio,

teste Celso, qui sesqui seculo Galenum præcesserat, major erat; anatomia magis exculta; medicamentorum cognitio, præeuntibus Theophrasto & Dioscoride, planior. Hâc suâ scientiâ & eleganti scribendi genere id consecutus est Galenus ut ad operum ejus conspectum, quasi Medusam vidissent, fierent lapides quibus ad majora incitamento esse debebant. Dum illum medicorum pontificem maximum, divinissimum, mare eruditionis, oceanum disciplinarum, omnium ingenuarum artium promum condum & bibliothecam, imò heroa potius ac dæmonem quam hominem dicunt, tanti Viri manibus justa quidem exsolvunt, sed dolendum est per integrum ferè millennium hoc glaucomate excœcatos in eo enodando medicos substitisse. Introducta etiam istius temporis philosophia medicinæ pestis fuit. Recessum ab Hippocratico scribendi genere, & quasi novo quodam diluvio tertiâ vice deleta est;

est; colluctata cum decumanis philosophiæ fluctibus incerto cursu naufragio proxima fatiscebat & per hiscentes rimas nautea illabebatur, donec tandem Arabum præda fieret. Averrhöem intelligo, Philosophorum Accursium, & tam divini ingenii Virum, ut, licet græcè nescius, mentem tamen Aristotelis felicius quam alii perspexerit. Tradebatur ab eo Avicennæ, metaphysici ingenii Viro,&ab utroque miserandâ tyrannide dilaniata stabat ad tribunal Aristotelis & Galeni atque ab eorum decretis pendebat, donec utrique infensissimus Paracelsus Avicennam Basileæ in publico combureret. Opus erat tali Hercule qui Augiæ stabulum purgaret; opus erat antesignano ut sequerentur alii; excutiendus erat, quo premebantur, veternus! Sed utinam majori id fecisset modestiâ! Dolebat merito altum in scholis medicis de chymia silentium & in iis nihil profici: cum verò multa absurdorum nominum plaustra

&

& monſtra ſaltem ſubſtitueret ideò diſcedebatur in partes, certabatur convitiis, pullus & lacer erat artis medicæ habitus & facies quàm Hippocraticam dixeris. Tandem mores theſſalici & inanis jactantia iis, quibus de meliori luto præcordia finxerat Deus, diſplicebant & ad alia circumſpiciebant, quos inter Harveus primus eſt qui non majori auſu quàm ſucceſſu rem aggreſſus eſt.

Cum ſidus hactenus non viſum in cœlo apparet vix oculos animoſque omnium magis occupat quàm cum is ſexto elapſi ſeculi luſtro doctrinâ hactenus inauditâ de circulo ſanguinis ſcriberet. En nova medicinæ primordia! Incendebantur animi, certabatur cultris, ut novi ſyſtematis defectus novis inventis ſupplerent. Auroram medicinæ dixeris ſereni ſolis prænunciam quæ ſupra Angliæ horizontem conſpicua omnium attentionem ad ſe convertebat; eventu fauſtiſſimo, præſto enim erant A-

ſellius

ſellius & Pecquetus qui Harveanis tabulis ad delubrum medicinæ lactes & ductum thoracicum ſuſpendebant; & ne quid deeſſet, maximo ambitu lymphatica addebantur, ut quatuor luſtra quatuor mundi millennia inventorum numero & pondere longè ſuperent. Non enarrare ſuſtineo quid hucuſque in re anatomicâ inventum ſit, ne veſtrâ A. O. O. H. patientiâ abutar, apricantur enim, atque lippis & tonſoribus nota ſunt; id modò dixero, totum corporis mechaniſmum ſine liturâ cognitum eſſe, eo perductâ re vix credibili dexteritate ut præparata viſcera variis ſtupendi operis injectionibus aſſerventur, &, ne quid deeſſet, in minimis vaſculorum mæandris rapidiſſimos ſanguinis rivos oculis noſtris intueamur. Patet corporis ſtructura ut ulteriori voto vix locus vacet. De materiâ medicâ & remediorum fontibus, quibus miſeriæ noſtræ ſuccurritur, quid dixero? Quæ mare & terra, quà latè patent,

alunt, quæ in terræ viſceribus requieſcunt noſtro cedunt uſui; Botanici in numerato omnes herbas habent; utriuſque Indiæ epitome horti noſtri ſunt, uno conſpectu videas quod ubique terrarum germinat. Nihil eſt inacceſſum induſtriæ humanæ, pervagatis omnibus terræ angulis eam cuniculis ſuffodiunt, deſperato auſu ſaxa & ſcopulos perrumpunt & magno mineralium proventu artem noſtram locupletant. Aliud hodiernum Chimicorum eſt inſtitutum, ab ænigmaticis loquendi ſcribendique modis ſibi temperant, rerum analyſi intenti per experimenta earum naturas explicant & uſum docent. Hic tuta ſunt omnia. Reformarunt nævoſa pharmacopolia: congrua medicamina eorumque concinnas formulas non quantitate moleſtas, ſed effectu magnas, dant, ut citò, tutò & jucundè medeantur. His præſidiis ſuffulti œconomiam animalis demonſtrationibus mathematicis & mechanices legi-
bus

bus adſtrictam damus, morborum origines & cauſas evolvimus, remedia exhibemus, &, quà fieri poteſt certitudine, medemur. Hæc noſtra ſunt tempora! Tempora verè ſaturnia! Hæc eſt illa medicina quam Vos, artis medicæ Anteceſſores Celeberrimi, profitemini, & quibus ego in adjumentum vocatus ſum, cujuſque Profeſſionem modò auſpicor. Munus, ſi quod, maximè arduum! Dædalea opera, nodi Gordii, naturæ ænigmata evolvenda erunt. Minima eſt opera quæ ſenſus incurrunt evolvere, licet numerus eorum quovis numero major ſit: Alius reſtat orbis ſenſus fugiens quemque omni vix attingimus arte. Morbis, qui ipſam ſæpe ſagacitatem eludunt, remediis, quorum virtus plus unâ vice in ambiguo eſt, mederi debemus. O ſalebras! ô præcipitia! In diſciplinam artiſque formam hæc qui redigere volet longo ſudore fatiſcet, labor enim eſt Siſyphi ſupplicio par. Hoc eſt quod inpræſentiarum

rum ſubeo munus. Hic ſacer ille locus eſt, hæc illa ſubſellia ſunt in quibus à fundatâ Univerſitate artem medicam profeſſi ſunt Viri, quorum ſagacitas, eruditio, in docendo dexteritas, longa plurium annorum experientia & induſtria effecerunt, ut huc tanquam ad Æſculapii templum ſacris noſtris initiandi confluerent. In omnem orbem ſpoliis & tabulis medicis onuſti beneficiorum memores & præcones diſcedebant. Laudibus almæ noſtræ matris terra quævis perſonabat, ut ars medica ſedem ſuam hic fixiſſe crederetur. Sed qui ego ſum qui hunc locum cum ſpe eruditi orbis occupare ſuſtineo? Juſtus ſi quis alius mei ſum æſtimator, ſuppellectilis meæ nimium conſcius & tenuitatis memor quàm ut illud præſumam. Ultrò non veni, pertractus huc ſum, providentiâ divinâ & Superiorum juſſu id factum, ſi quod à me in Univerſitatem emolumentum derivabitur id Vos mecum grato agnoſcetis

ani-

animo. Ego imprimis Deo ſupplico, ut hoc in nominis ſui gloriam & ſtudii medici incrementum cedat.

Vos verò Patres & Nutritii Univerſitatis, Vos ſtudiorum noſtrorum Mecænates, ſi ſpem veſtram non explevero, me tamen pro virili id operam daturum perſuaſos eſſe velim. Quæ veſtra erga me ſit benignitas non uno argumento mihi conſtat: humaniſſimè me ad Vos evocaſtis, benigniſſimè recepiſtis, liberaliſſimè mihi proſpexiſtis, impoſterum obſecro me protegatis. Mea obſequia Vobis offero, mea ſtudia Vobis mancipo, eorum, quæ à me præſtolamini & quæ vobis debeo, nunquam immemor futurus.

Vos, Patres Univerſitatis conſcripti, jam compello. Quantâ veneratione ordinem veſtrum proſequar non verbis ſed opere probo. In ordine meo per terras regias & electorales primus eram, Sacratiſſimi Regis individuus comes & ægritu-

dinum depositarius, Corporis sui salutem meis consiliis & arti commiserat, Regia in me Clementia omnia mea merita excedebat, ut ejus non sine intimo animi sensu & ultimâ gratitudine recorder, lautissimè habitus & plus unà vice regiè donatus lustrum exegi. Non loquar Procerum favorem, æqualium amorem, ne magna parvis comparem. Omnia ubique talia erant ut mihi gratularentur singuli & vix auribus suis crederent cum me abiturum intelligerent. Quæ si Vos non persuaserint qualis fuerim Vestrûm æstimator nulla etiam sufficiet oratio. Recipite igitur me in ordinem vestrum, reperiam inter Vos quam quæro tranquillitatem, nec me vestro amore indignum habeatis. Collega Vobis ero pacificus sim vicissim gratiosus, ne contubernium meum Vos olim pœniteat faxo. Imprimis verò Vos, qui artem medicam profitemini, Viri Excellentissimi, persuasos velim me non alio Vos accessisse animo. De cætero

so-

ſocias manus operi admovebo; ut antiqua & tot ſudoribus parta fama facultati noſtræ conſtet munere meo ſolicitè & indefeſsè fungar. Quod ſi mutuo egerimus ſtudio ſpe ſuâ Illuſtres noſtri Nutritii mactabuntur. Id unicum Vos obteſtor ne ſententiarum diſcrepantia animorum divortia pariat; diverſa, ſed ſalvâ amicitiâ, ſentiamus; non enim vel de fide, vel de ſalute æternâ agitur. Si alter alterius ſtudia laudaverit, probaverit, commendaverit tum ſalvæ noſtræ res erunt & in publicum proficuæ. Per me non ſtabit quo minus voti compos fiam: glorior enim hic publicè integris ſeptendecim annis, quibus Medicinam Francofurti ad Viadrum profeſſus ſum, nunquam me adverſus Collegarum meorum quempiam contendiſſe; vixi cum iis conjunctiſſimè, nec niſi ægerrimè ab iis dimiſſus ſum: ſi me eodem favore exceperitis quo illi abeuntem proſecuti ſunt deſiderio nec Vos, nec me hodiernæ diei pœnitebit.

Quem favorem cum mihi pollicear tanto confidentius Vobis, Generosi & Nobilissimi Juvenes, qui estis spes patriæ quisque suæ, & alacrius præibo. Vos estis in quos expectatio parentum recumbit, eritis olim tot ægrorum solatia; macte igitur mè præeuntem sequimini. Si discendi vester fervor meæ in docendo alacritati æmulus fuerit studia vestra adolescent, nec commorationis hujus Vos olim pœnitebit.

DIXI.

BERNHARDI ALBINI
ORATIO
DE
INCREMENTIS ET STATU ARTIS MEDICÆ SECULI DECIMI SEPTIMI,

Dicta ad diem 5. Idus Februar. M. D. C. C. XI.

CUM

Magiſtratu Academico ſe abdicaret.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud SAMUELEM LUCHTMANS, 1711.

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

BERNHARDI ALBINI

ORATIO

DE

INCREMENTIS ET STATU ARTIS MEDICÆ SECULI DECIMI SEPTIMI.

ANIMOS mortalium omnium ſcientiarum & artium promos condos eſſe magnificè non minus quàm verè Plato ſenſit. Promunt illas ſi quis ſecum moretur, aut præmonſtratorem nactus ſit, qui eos ſtudiis formet. Sed quid formet dico? qui velamen removeat, quo obducuntur, ut vires ſuas cognoſcant, earumque fiduciâ theſauris ſuis utantur. Naſcimur artifices non ſimus, & habent animi aliquid in abdito, quod, cultui licet fructum ferat, undique tamen verſum perlucet. Hic fons eſt ex quo majeſtas Virgilii, deliciæ Ovidii, Platonis copia, &

Sallustii brevitas scaturiunt. Hoc solum est, quod Isocrates aquâ, Æschines vino irrigabant, quoties accuratè & cogitatè scribebant. Divinum animorum est ineluctabile, eo nitimur & illi obnitendo frustra repugnamus!

Carmina pangat
Tullius, id faciet Musis & Apolline nullo.

Verùm in corpore demersi ea sua esse non cognoscunt, quæ verè sua sunt; sui negligentes corpori se tradunt, cujus mole pressi cum omnibus suis pulchritudinibus tanquam in conditivo torpent. Provoco ad omnium temporum memoriam, eorum annales fidem facient maximam orbis partem fuisse barbaram, inter gentes etiam cultiores non nisi paucos excelluisse, vereorque ut septem Sapientes sint Græciæ magnifica & gloriosa ostentatio. At verò in illa hominum & seculorum multitudine subinde unum vel alterum ingenium exarsit & artem cudere cepit, quæ, torrentis instar

la-

lata, ſuis inductionibus ingeniis fæcunditatem dedit. Reperies integras nationes, uti ſuis virtutibus & vitiis, ita ſcientiis præ cæteris inſignes; urbes ſingularibus characteribus notatiſſimas; familias quibus ſua ſunt gentilitia. Abundarunt Athenæ oratoribus, Lacedæmon oſtendit nullum; Bœotia ſtupida, erudita Tarſus fuerunt; Ita nempe naturâ comparati ſumus, ut jactis cujuscunque artis fundamentis illam, ſeu gloriæ invidia, ſeu virtutis amore, æmulo ſtudio excolamus. Niſi uſque adeò Ariſtophanes Euripidem obtrectaſſet, cultiſſima eorum temporum tragœdia non foret; livor, quo Plato Democritum proſequebatur, ut quisque ſuæ artis magis ſatageret, effecit. Compertumque eſt in eodem ſtudio iisdem, aut non longè ab invicem diſtantibus ætatibus ingenia excelluiſſe: Excitat quippe æmulatio ſtudium & exemplis trahimur, nec ſine his in unâ Curionum familiâ tres continuâ ſerie Oratores; aut in

Fabiorum tres continui Senatus Principes exſtitiſſent. Quæ, ſi ſemel incultu & ignaviâ torpeſcant, ita viciſſim pereunt, ut, quæ memoriæ prodita ſunt, vix ſuam fidem tueantur. Oſtendant noſtrorum temporum Athenæ Oratorem eloquentiâ ſpectabilem, quæ olim Oratorum mater erant. Exhibeant Mantua Virgilium, Sulmo Ovidium, Venuſia Horatium. Fruſtra votorum ſumus! ſive illud factum ſit, quod nullus Cæſarum inter lachrymas & ſuſpiria ſederit, vel quod Pontum timuerint, aut quod ultimi muſarum conatus fuerint, non dixero. Id tamen auſim dicere ſimile fatum omnes artes manſiſſe, ut modo floruerint, dein neglectæ & abjectæ latuerint, donec alia ingeniorum intemperies eas de novo adorta iterum excoluerit; animadvertaſque aliis temporibus alia ſtudia effloruiſſe, ut eruditione cenſeretur nullus niſi eo ſtudii genere clareret. Scaligeri, Caſaubonus, Salmaſius, Heinſius, Gronovius ſuorum tem-

po-

porum ingenia ad philologiam rapiebant: & quis nescit hodie totum orbem eruditum studio matheseos conflagrare? Nescio an errem si studia epidemicis febribus comparavero, subitò istæ exæstuant, sed citius vel serius defervescunt & aliis morbis locum faciunt. Respicite mecum ad ultimum quod vivimus seculum, earum nonnullas in sublimi loco constitutas, alias variis casibus jactatas vixdum consistere, has spe devorari, illas ingentibus accessionibus locupletiores factas & unamquamque suos manes esse passam animadvertetis. Pulcherrimus dicendi campus foret per amœnas harum mutationum varietates exspatiari, fines nostros productos, ærarium locupletatum speculari, & in iis tot vigilatas noctes ingeniorumque immensam vim tanquam in speculo intueri; sed integri seculi sociatos labores nemo facilè horæ spatio complectitur, aut certè ego is non sum qui id aggredi ausim. Pulcherrimos enim scientiarum

cam-

campos ſive eminus ſive cominus intuear tanta florum fructuumve amœna diverſitas animum perſtringit, ut ubivis eam dicendi ubertatem reperiam quam nulla dicendi vis, tantillo tempore eloquatur. De Recturâ tamen decedens ad ſtatum præſentem me convenienter loqui reor, ſi de his aliquid dixero; Horum enim pars magna OMNES ſumus.

VOS quidem ILLUSTRES ACADEMIÆ CURATORES & AMPLISSIMI CONSULES, dum curam à Patriæ Patribus Vobis datam tam ſollicitè geſſiſtis, & ab aliis olim geſtam accepiſtis, ut hoc ſcientiarum ſeminarium magnitudine famæ circumluceret omnibus: nullis parcitum eſt ſumptibus, conquiſita omnia ut hoc templum muſarum facerent magnificentiſſimum. Non dicam de ſuperbæ domus muris & ejus amœniſſimo ſitu, quæ tamen talia ſunt, ut veſtræ munificentiæ & ampliſſimæ urbis ſplendori digna ſint. Veſtram benignitatem in medio ejus col-

lo-

locata Flora, coronæ inſtar his ædibus impoſitum Obſervatorium, Theatra anatomicum & phyſicum magnificè inſtructa, Laboratorium chymicum, Noſocomium & rari exempli Bibliotheca, ceu totidem præcones & buccinatores promulgant: nemo enim adeò barbarus eſt, qui neſciat quantum hæc ad artium augmenta faciant. Loquuntur hæc inanimata veſtram curam, ſed quia caduca ſunt & temporum eſca, qui Vobis debetur honos cum iis periret. Amplius eſt quod egiſtis quando ad ornamentum harum ædium Doctiſſimos quoſque conquiſiviſtis & in iis tanquam tot opima ſpolia collocaſtis, quorum fama donec conſtabit Veſter etiam honor manebit. Pars magna horum Vos, CLARISSIMI COLLEGÆ, eſtis cum expoliendis ſcientiis invigiletis, & earum incrementa laborum veſtrorum fructus ſint. Laudum veſtrarum parcum me eſſe jubet, quâ præcluitis, modeſtia, id tamen præfiſcinè dixerim, vos olim ſimiles,

ni dixero majores, iis futuros quibus ſuceſſiſtis, & quorum fama æternis monumentis perennat. Pars magna horum Vos eſtis Viri Juvenes, in quorum uſus hæc omnia comparata ſunt: ad nos acceſſiſtis ut omni ſcientiarum genere exculti denuo recedatis; in veſtros ſinus omnes noſtros theſauros effundimus & cum iis ampliſſimam ſpem eos cumulatiſſimè fructus daturos. Vos omnium ſcientiarum & artium ſpes eſtis: alii veſtrûm olim erunt mæcenates, alii ſub eorum clientelâ ſcientiarum fines prorogabunt. Pars horum & ipſe ſum qui hodie Recturâ, quam hoc anno geſſi, defungor. Huic Reip. cimelio præfectus fui, ut meo officio ejus commoda moderarer, &, ne quid damni caperet, caverem: niſi veſtris conſiliis, Collegæ Honoratissimi, adjutus, veſtraque, Juvenes Viri, parendi promptitudine ſuffultus fuiſſem oneri impar eram, utriſque igitur me gratum publicè profiteor,

&

& fasces academicos designato Clarissimo Successori summâ animi lubentiâ, precatus ut ea res nobis omnibus faustè feliciterque eveniat, resigno.

Quæ cum ita sint mihi persuasi me hodiernæ concioni aptius thema eligere non posse. Sed cum nec tempus, nec eloquium illi sufficiat, me artis, quam profiteor, terminis circumcludam: nec hujus progressus omnes, sed ultimi saltem, quod decurrimus, seculi prosequar, ostensurus quos & quibus initiis illa fecerit, & quo loco jam consistat.

Quod dum ago oratori favete.

Unde ordiar amplius deliberandum non censeo, cum enim in usus hominis tota ars comparata sit, eam ejus partem ante omnia nosse expedit cujus commodis servit, & videndum quousque in intimiores ejus recessus Prosectores penetraverint. Decimi septimi seculi res anatomicæ inventorum dignitate & utilitate præ iis antece-

dentium ſeculorum in tam illuſtri loco ſunt conſtitutæ ut anatomicorum induſtriam nullus calamus dignè expreſſerit: tanta fuit illorum in rimandis viſceribus pertinacia quantam non alia vidit ætas. Omnem Europam conſpiraſſe dixeris ut in quovis ſui angulo eorum tropæa exſtarent: æmulo ſtudio excitati nullis cadaveribus, nulli animantium generi pepercerunt ut alter alteri anteverteret. In fabulis eſt Neptuni filias ſingulis menſibus novem digitis creviſſe, ætatemque novem annorum nactas Oſſam ſuper Pelion poſuiſſe, ut ſibi in cœlum aditus pateret: ſine fabulâ dixero rem anatomicam non menſibus, ſed momentis creviſſe, ut omnem, quâ latè patet, orbem impleret, nil jam æri alieno debet, domi habet, ut viribus ſuis confiſa quod reſtat in aprico locet, & divino ſcientiæ furore inflammata anatomia cum Hercule exclamet:

Jam monte gemino limitem ad ſuperos agam,
Videat ſub Oſſa Pelion Chiron ſuum:
In cœlum Olympus tertio poſitus gradu
Perveniet, aut mittetur.

Sed verò non exiſtimandum eſt quaſi cœlo delapſa ita ſubitò caput extulerit: aranei leni auræ ſe non committunt, nec ad arborum cacumina aſcenſum moliuntur niſi fili auxilio; nec ſeculi hujus anatomici, niſi antecedentium laboribus adjuti, tantum opus aggreſſi ſunt; fatendumque eſt ſemi ſeculum circiter, quod præceſſit, tantæ molis fundamenta jeciſſe. Seculi nempe iſtius pharos, Germaniæ & cum maximè Belgii æternum decus, Andream Veſalium volo, ita anatomici partes omnes explebat, ut nondum Vir factus divinum opus anatomicum exhiberet, quamque accenderat lampada diſcipulo & ſucceſſori doctiſſimo Fallopio traderet, qui ſociâ operâ Hieron. Fabricium formabant, quaſi a-

natomiæ proſpectum non eſſet, niſi talem ſtatorem ſibi ſurrogarent; & mens ipſis præſagiviſſet, hunc fore qui quinquaginta annorum decurſu Præceptorum pariter & in eâdem cathedrâ Anteceſſorum inceptos labores promoveret, nondum inventa adderet & ingenti acceſſione artem locupletaret. Nec minùs exemplo profuerunt, dum aliorum ſtudia concitarunt, quos inter memorandi ſunt Ingraſſias & Columbus, Fabricii æmulus Caſſerius, quique utrique ſuccenturiatus eſt Spigelius. Nec tacendi Cæſar Aurantius, Euſtachius & Riolanus Pater. Hi erant ſeculi ejus Atlantes qui cœlum anatomicum ſuis verticibus fulciebant. Æmulabantur ſibi, & nunc invidiâ, nunc admiratione, incitabantur, ſcriptis ſe differebant, quem hic laudibus extollebat, de eo alius aſperrimè loquebatur, gloriâ verò, quam maximo ambitu petebant, omnes invitabantur. Galenus & per ejus latus totus medicorum or-

do

do à Vesalio duriter vapulat; vicissim ipse à Nicolao Massa perstringitur & plagii accusatur; nec leviter illum Realdus Columbus pungit quod duorum auditus ossiculorum inventionem Carpo non ingenuè attribuerit, sed de iis ita egerit, ut se pro inventore censeri, vel lectorem dubium dimittere voluerit. A Beringario descripta lachrymalia puncta negligat Vesalius, illa non sine ignorantiæ vel comtemptus sui nota producit Fallopius, perpetuus cæteroquin divini sui Vesalii admirator. Quantâ non fiduciâ se Columbus scaphæ inventorem profitetur? Quam ægrè id non fert Ingrassias? Conscientiæ suæ fidem interponit Eustachius, se neque doctum, neque monitum ab aliquo, multo antequam ipsi scripserint, id ossiculum novisse, aliis ostendisse & æri incidendum curasse. Ingenuitatis suæ immemor Fallopius suum inventum esse dixit, sed dicti statim pœnituit &, Deo teste constituto Philippo ab Ingrassia re-

reſtituit. Valvulas venarum vix vulgabat Fabricius, & ecce tunc jam Sylvius eas noverat, Paulus Servita oſtenderat, Columbus in meſaraïcis notaverat; in conſortium laudis ſtatim Salomon Alberti ſe ingerebat, dum eas in theatro oſtenſas publicas facit, eo prætextu uſus, ut eruditas Fabricii ſcholas in lucem provocaret. Quàm manifeſtè exulceratum erga Veſalium animum non prodit Euſtachius, dum illum ex ambitione & invidiâ multa Galeni in pejorem partem trahere, non raro à veritate diſcedere & fictâ pietate veniam petere ſcribit. Ipſe verò nullibi uſus pulmonum & circulationis ſanguinis per eos à Columbo ſuo in cathedrâ anteceſſore deſcripti & ſolicitè inculcati meminit, vel inventum hoc, quo pulchrius non aliud, promovit. Verùm jure talionis paria paſſus eſt, vena enim alba, quam primus tanquam artificii & admirationis plenam deſcripſit, neglecta jacuit, donec ab Harveo

veo & Pecqueto invidis utrumque nobilissimum inventum denuo protraheretur. Miserum habet Galenum Vesalius quod simiarum anatomiâ medicis imposuerit, sed quod ab ipso allatum est id sibi esse relatum putet à Columbo in musculis oculi describendis dum illum beluinos dedisse ostendit. Magnâ voluptate perfundebatur Columbus cum oculi musculum obliquum externum inveniret, & magnum aliquem naturæ ruspatorem exoptabat, qui se de ejus usu & structurâ edoceret: quo stimulo lacessitus Fallopius illum & accuratius descripsit & obliquum internum trochleâ obvolutum addidit, & amborum usum eruit. Tunicam humoris vitrei ipsi Vesalio prætermissam se primum patefecisse magnificè jactat Fallopius. Sed vetus res est, & jam olim Dædalus nepotem suum Perdiccam, quod is primùm serram invenerit, summo tecto dejecit. Vetus sit utilis tamen est, incenduntur ingenia artesque

crescunt. Cochlea nempe pulla micâ salis aut piperis lacessita humorem coccineum exspuit. Denique magnifico apparatu erecta theatra anatomica, publica stipendia & honores Prosectoribus constituta finem decimi sexti seculi coronabant. Multa & magna sunt quæ invenerunt, sed proluserunt saltem, & venientis seculi populus plura sciet. Nempe sua cuique tempestivitas est, & prima fructuum acerbitas benigniore succo temperatur. Adolescet hoc seculo & antecessorum labores posteritatis limam experientur. Videbantur laboribus fessi paulum respirare, ut cum viribus animum resumerent & inaudita proderent. Harveus primus erat qui in theatro versabatur, cum immortale hoc Angliæ decus sanguinem à corde per arterias ire, eundemque per venas, unde digressus erat, redire, hujusque circuitus terminum illum etiam vitæ esse ostenderet, sanguinem in arteriis, quem omnia retro secula negaverant, reperi-

periret, prætervisum valvularum usum erueret, & hoc invento medicinæ hactenus credita fundamenta everteret; ut hanc hodiernæ medicinæ infantiam omninò dicere fas sit. Facinus magnum & memorabile ausus est dum cordis motum & usum assequi præsumpsit: obstabant illi tot seculorum frustrati labores, eruditorum abjectæ spes, pulsantis cordis celeritas quam visu non assequimur, quâque variis & confusis motibus spectantem illudit. Hostiles animos oppidò Primerosius, Parisanus, Licetus declarabant; alii ex indirecto primam inventi gloriam vellicabant, sustinendo circulum sanguinis jam dum Cæsarem Cremonium & Andream Cæsalpinum subodoratos esse; imò Empedoclem quandam ejus adumbrationem dedisse; sanguinis ad cor affluxum primum Aristotelem prodidisse, eumque Hippocrati planè fuisse cognitum. Riolanus alias circuitus leges formabat; Plempius rationibus & experimen-

tis convictus tandem Harveo manus dabat; Walæus, Conringius, Entius eundem nutricabant. Secundum dixisses bellum anatomicum Punico acerbius. Cum debellatum esset & de circuitu constaret, quâ vi id fieret dubium manebat; à liquido eam cum Cartesio & Hogelandio multi, alii à solido derivabant: maximè verò id sibi dari credebant Lowerus & Steno, ut cordis fabricam evolverent & transeuntis sanguinis velocitatem & mensuram rectè computarent: Cor, evoluto elegantissimo fibrarum ordine, præ cæteris omnibus musculum esse accuratissimum, ventriculos ejus sibi esse commensos, nec à dextro plus sanguinis suffundi, quàm per sinistrum expediri possit, denique cor primum motus principium esse, ostensum est. Fructu rei tàm pulchræ deficiebatur, nisi viæ chyli expedirentur. Novi ductus lactei in mesenterio omni antiquitati incogniti à Casparo Asellio reperti sunt, sed

quo-

quorum origo certa, exitus verò incertissimus erant. Longæ & magnæ disceptationis res fuisset nisi Johannes Pecquetus receptaculum chyli & ab eo oriundum ductum thoracicum detexisset, quibus lactei torrentes corrivati chylum ad sanguinem emitterent, quique, ut refluxus interciperetur, crebro valvati deprehendebantur. Et ita demum expedita via erat quâ cibus in sanguinem transiret. Quoties eorum temporum, cum de his nihil adhuc constaret, ratiocinia memoriâ repeto, fabula subit, quâ Dædalus vaccam ligneam fecisse, illi veræ vaccæ corium induxisse in quâ Pasiphäe cum tauro concumbens minotaurum, inextricabilis labyrinthi futurum incolam, conceperit, fingitur. Physiologi cum ignotis viis consuescebant, pariebat ea consuetudo opinionum monstra, quæ, licet sub humanâ specie apparerent, capita habebant taurina & inextricabilem labyrinthum texebant. Quod recens natis

idem etiam renatæ anatomiæ eveniebat, ut videlicet primis infantiæ annis increſcant: cui enim triginta annorum ſpatio tantus cumulus acceſſerat ea circa medium ſeculi vaſis lymphaticis, Bartholino, Rudbeckio, Jolivio ſtatoribus, corroborabatur, in iiſque obluctanti Bilſio valvulæ à Ruyſchio oſtendebantur. Nulla corporis ferè pars eſt, quin aliquid ad anatomiæ augmentum ex ſuo ſinu depromſerit. A glandulis maxillaribus primos ſalivæ fontes Warthonus; à parotidibus Steno Blaſiuſque rivales; à ſublingualibus Rivinus, aut Bartholinus; à membranæ pituitariæ glandularum glomeraminibus Schneiderus corrivarunt. A pancreate ductum inſignem partu ſibi funeſto excluſit Wirſungus; in hujus numerum infinitas glandulas cum ſuis excretoriis Peyerus atque Brunnerus aggregarunt. Omnes ferè membranas in glandulas reſolvit Malpighius; cujus nomen pulmonum, hepatis, præeunte Gliſſonio,

ſonio, lienis, omenti, cerebri, renum ſtructura, tactus guſtuſque organa, reticulum vaſculoſum, innumera cutem pertundentia miliarium glandularum vaſcula, immortale facient. Multùm ſub initium decimi ſexti ſeculi anatomiam reſtituendo, muſculos, venas, arterias & nervos in ordinem redigendo Jacobus Sylvius egit, de eo tamen ſum pervaſiſſimus, ſi hodiernorum neurologiam, angiologiam & myologiam quis ſpeculetur vix cum invicem comparari poſſe. Concives noſtri Swammerdammius & Graaff illud Harveanum ex ovo omnia, partium genitalium ſtructuram evolvendo, locupletarunt. In fœminis repertum eſt ovarium & in ovo fœtus. Van Horne & Swammerdammius adſcito in conſortium amicitiæ & laboris Stenone ſociatis manibus veneris myſteria ſunt ſcrutati, &, ne res ſucceſſu careret, primus Swammerdammius liquidâ cerâ vaſa replevit, effecitque ut inviſibilia videri

deri & palpari poſſent. Oculus recentiorum diſtat ab eo veteris ævi quantum æra lupinis, mille vias oſtendit veteribus non viſas, quot in eo non ſunt ex vaſculis & nervis contextorum plexuum miracula? Humores cryſtallinus in vaſa, vitreus in veſiculas reſoluti ſunt. Auris ſtructura alia eſt quàm olim exhibebatur, licèt eam multis modis Euſtachius correxerit, muſculo & tuba auxerit, nervum aliter delineaverit, ſeu Du Vernay ſeu Valſalvæ fides conſtet. Malleum, de quo priori ævo anatomici, qui primum pilum ducebant, lite contenderant, nullus vidit integrum, novam enim ſed inſignem apophyſin oſtendit Rauius; cujus oſſa vacuis medullis exhauſta erant modò medullata ſunt; quæ perioſtio privabant, ea plexu vaſorum mirè variegato induta cernimus. Fontes ſalivæ oculorum innotuerunt. Punctorum lachrymalium originem correxit Morgagnus, eorum intra nares progreſſum pri-

primi proſecuti ſunt Needham, vel Steno. In palpebris comparent vaſa Meibomiana. Totus denique homo ex vaſculis conglomeratur. Sed quid his enarrandis incumbo quorum finis nullus eſt? Tædio forem ſi recens inventorum apparatum membratim exhiberem; ſceletus eſt ſuperiorum temporum anatomia, cujus facies modo eſt ſucciplena & nitida; primas ejus lineas noſtrum ſeculum accepit, cujus ſimulacra modo ſunt iconica. Nec de rebus, nec de earum inventoribus plura commemorabo, illis enim recenſendis ſuccumberem, his autem adulari viderer: extollet horum merita ſerior ætas, quæ de præſentiarum tacito ſenſu venerabor.

Mecum jam A. O. O. H. per amœniſſima vireta, ut jucundiſſimos Botanicorum labores ſpeculemur, exſpatiemini. Licet herbarum cognitio antiquiſſima medicinæ pars ſit, omnia tamen retro ſecula ejus ſterilia fuerunt; apud Hippocratem enim

circiter ducentæ, Dioſcoridem triplo plures, Matthiolum nongentæ numerantur, aliis verò alias identidem addentibus circa ſeculi noſtri initium teſtibus Bauhinorum lucubrationibus ad ſex mille circiter numerus auctus erat, quæ novendecim ſeculorum ſanè paupertina acceſſio eſt. Quò ſeculum elapſum propinquabat magìs, eò ardentiore ſtudio botanica petebatur, ut ſolus Geſnerus quingentas nondum deſcriptas notaverit. Veniebant in ſocietatem laborum Reges, Principes, Reſpublicæ, qui botanices gnaros ſtipendiis accitos alebant & magnificos hortos exſtruebant. Hos inter Sereniſſimæ Venetæ Reip. primus eſt Patavinus, quem Piſanus Mediceorum opus excepit, utrumque verò Pariſinus, Monſpelienſis & Bleſenſis ſecuti ſunt. Sed quid circa exteros occupor cum Dodoneum & Cluſium Illuſtres Curatores huc evocaverint? Verùm quò locupletiores erant acceſſiones eò labor confuſior reddebatur,

batur, ut quinque vel ſex mille plantis cum ſuis ſynonymis in ordinem redigendis Caſp. Bauhinus quadraginta annos impenderit, nec illum vel temporis, vel laboris pœnituerit, ſed id ſibi honori duxerit & ſui Pinacis titulo inſeruerit, ne neſciret poſteritas quantum opus fuerit executus. In ſimili labore frater ejus Johannes conſenuit, ſed oneri uterque ſuccubuit; toto enim opere id ſaltem obtinuerunt, ut orbi erudito conſtaret quàm parùm profecerint. Nemo Moriſonum evolvit, quin hallucinationes Bauhinianas ſingulæ paginæ illi occinant. Optandum quidem foret diligentiſſimum Moriſonum mitius cum ipſis egiſſe, his enim non adjutus forſan ſuam plantarum hiſtoriam eo uſque non deduxiſſet. Sed humani quid paſſus eſt, quo noſtrorum inventorum magnitudinem ex aliorum deſpectu æſtimamus. Creſcebat cum numero plantarum ſtudii difficultas, tot nomina cum ſuis ſynonymis humanæ

memoriæ vim ſuperabant, quorum licet jam dum nullus modus eſſet, cum illis tamen comparatus, quorum quotidiana erat acceſſio, exiguus videbatur: propter molis magnitudinem hoc ſtudium viciſſim negligendum præſagiebant: ut igitur operam ſtudentium ſublevarent confuſam indigeſtamque molem in ordinem redigere annitebantur. Caſparus Bauhinus à graminibus incipiendo per fruges, olera & legumina ad frutices & arbores progrediebatur. Johannes Bauhinus viciſſim à pomiferis orſus in fungis & tuberibus terminabatur; ille congenerum & affinium ſocietatem à formâ externâ & viribus; hic à formæ & fructus ſimilitudine æſtimabant. Simon Paulli per anni tempora, quibus florent, vel fructus ferunt, quadripartitam diſtributionem amabat. Dodoneus cum in ſuaveolentia, medicinalia & cerealia opus ſuum partitus eſſet, ordiebatur ab iis, quæ ad dicta capita reduci nequibant, ut duces eſſent

in-

incerti ordinis ferentarii, quos quæ oblectant, ſanant, conſervant longâ ſerie ſequantur. Sed quivis facilè deprehendit, toto, quod ajunt, cœlo differentes jungi, jungendas ſeparari & quadrata rotundis miſceri. Cum hoc ſeculum prioribus quater mille plantas & ultra addiderit, antro Trophonii Jovis quàm ſcientiæ ſimilior erat, undique omnia horrebant, ut nemo, cum addiſcendæ impar eſſet, niſi jacente & afflicto animo inde digrederetur: antri quippe ejus memoriæ fonte, ex cujus hauſtu omnium, quæ vidiſſent, recordabantur, deſtituimur: Unicum ſubſidium commoda methodus erat, juxta quam quæque ſuo loco reponeretur. Opus dignum quod homo moliretur! Quantùm non ſibi Divus Juſtinianus, quod diſperſa legum volumina in ordinem redegerit, gratulatur; ſuper eo tantùm atque de orbe pacato exultat; ſed qui plantas ordinabit majus opus exequitur. Juſtinianus e-

nim pro imperatoriâ poteſtate leges abrogare, novas condere, retentas ſuis terminis circumſcribere non poterat ſolùm, ſed, ut fieret, mandabat: hic verò nihil noſtræ poteſtatis eſt. Quotquot etiam fuerint legum romanarum volumina, nota tamen & in Imperatoris poteſtate erant; ſed hîc quæ totum terrarum orbem tàm pulchrè ornant plantæ, illæ etiam, quas necdum novimus, quaſque uterque Indus & terræ nobis adhuc incognitæ incolæ pedibus calcant, ordinari debent. Hoc opus! hic labor eſt! Exactum erat ſeculum ferè dimidium cum manum operi Robertus Moriſonus admoveret, notas genericas & eſſentiales à ſeminibus ſeminumque ſimilitudine petitas, quæ per tabulas cognationis & affinitatis ſtirpes diſponerent, ſpecimine de umbelliferis dato, publico exhiberet, ſingulas ſpecies ſub generibus intermediis & hæc ſub ſupremis, ſingulas ſuis notis eſſentialibus diſtinctas, diſponeret.

ret. Quo ipſo id conſequebatur, ut memoriam incredibiliter ſublevaret, certis generibus immenſum plantarum numerum complecteretur, herbas antea non viſas ad ſuas claſſes referret, ſui generis nominibus appellaret; imò virtutes, quas plantæ ejuſdem generis utplurimum eaſdem habent, cognoſceret. Sed tantum opus non ſine præmonſtratoribus Geſnero, Columna, Cæſalpino adortus eſt. Ad conſpectum rei tàm pulchræ alii irritabantur, quos inter Johannes Rajus, exempto è rebus humanis Moriſono, quem majora viribus aggreſſum eſſe, nec eruditorum expectationi ſatisfeciſſe judicabat, rejectis generum notis Moriſonianis, illas à flore ejuſque calice, à ſemine & ejus conceptaculo, tanquam ſuo judicio maximè naturales & ad botanicen diſcendam commodiſſimas deſumebat. Turnefortius ab utroque recedens eas in floris fructuſque formâ ponit, his non ſufficientibus radicem

cau-

caulem, folia, ramos in auxilium vocat, & viginti duobus titulis generalibus omnem plantarum ſeriem complectitur. Omnes eò collimant, ut plantas ordinatim & naturali ſerie diſponant, ſtudiorum noſtrorum compendium faciant, & viam, quâ de earum viribus nobis conſtet, oſtendant. Incredibile opus magnâ laborum tolerantiâ perfecêre. Talibus tropæis ad immortalitatem factis epinicia ars noſtra ſuſpendat! Jam namque jucundus unius anni labor eſt omnes plantas noſſe ad ignotas etiam protractâ ſcientiâ, eſtque hujus loci ea felicitas ut ad botanicen addiſcendam Lugduno pedem efferre nemo neceſſe habeat: Illuſtrium enim Curatorum & Ampliſſimorum Conſulum erga hoc ſtudium favore intra hujus domus pomœria hortus eſt univerſi ferè orbis ſpoliis ſuperbus, in quo per gentes & familias ſuis quæquæ gentilitiis inſignibus notabiles plantæ deſcriptæ ſunt, ut dubites utrum plantarum nume-

merum an ordinem magìs mireris, quem hortum qui lustrat uno obtutu quicquid flora pulchrum & mirabile habet oculis se ingerit.

Decimo sexto à nato Christo seculo Theophrastus Paracelsus, aliâ viâ medicinæ reformationem aggrediebatur, & audacissimo conatu, chemica principia & medicamenta in eam introducendo, illam è fundamentis concutiebat. Qui cum planè novæ medicinæ auctor esset nova nomina in novam scientiam introducere suæ potestatis esse rebatur, nempe sali, sulphuri & mercurio ens pagöicum, cagastricum, archeum, lessas, stannar superaddebat, quibus res hactenus ignoratas explicabat. Quæ cum plausibiliore specie se commendarent, ut sunt animi hominum novitatis avidi, reperti sunt Petrus Severinus, Hartmannus, Joachimus Tanckius, Gerhardus Dornæus, Leo Suavius, Alexander à Suchten, Henningius Scheune-

mannus, Pater & Fratres de Roſeâ Cruce Joſephus Quercetanus, Oſwaldus Crollius qui cum Paracelſo de iis conſentirent: ſed, poſtquam res ipſas paulatim penitius introſpexiſſent, inter ſe diverſi erant, &, ſatagente præprimis Sennerto, ringente Freitagio, chemia oeconomiæ hominis explicandæ, morborum cauſis cognoſcendis & morbis curandis applicabatur. Dixiſſes circa ſeculi noſtri principium totum orbem medicum conflagraſſe tàm tumultuoſè omnia agebantur. Joſephus Quercetanus cum omni hermeticorum diſciplinâ à ſcholâ pariſienſi damnatur, à conſultationibus publicis excluditur, Riolanus mortis pœnam ſpagyricis medicamentis utentibus decernit. Cauſam Quercetani & Hermeticorum Mayernius, Libavius, Rulandus, Harvetus, Baucynerus pari zelo ſuſcipiunt. Palmarius, quod neutrarum partium eſſet ad palinodiam cogitur, è Doctorum catalogo expungitur & omnibus academiæ emolu-

lumentis, honoribus & privilegiis à Parisinis spoliatur, nisi abjuraret: idem à Libavio pessimè habetur; à Rulando vapulasset, nisi utrumque mors intercepisset. Paracelsicas futilitates ægerrimè fert Crato, perstringit Erastus, confutat Libavius. Cum quàm tumultuosissimè mutuis dissidiis distringerentur novus per ignem Philosophus Johannes Baptista ab Helmont contra omnes ad arma veniebat, Galeno & Aristoteli bellum denunciabat, Paracelsi sal, sulphur & mercurium in aquam convertendo evertebat & cum novo seculo novam medicinam formabat, in quâ videmus dominari archeum, qui irritatus sibi furores parit, mentique inobediens factus in proprio blas exorbitat, atque ita, qui Paracelsi obscuritatem scriptis insultat, ejusdem criminis se reum facit, dum nominum monstra archeum, gas, blas, fermentum seminale, quod sit ens creatum, formale, nec substantia, nec accidens in

ſcenam producit. Deferveſcebat paulatim Paracelſicus impetus & inaudita hæc doctrina in ejus locum ſurrogabatur, donec circa medium circiter ſeculi nova principia acidum & alcali à Zwelffero & Tachenio in medicinam inducerentur. Nihil aptius naturæ phœnomenis explicandis videbatur, ſimplicitate & facilitate doctrina ſe commendabat, præprimis quando archei & fermentorum auctoritas perſiſtebat. Carteſii philoſophia hoc tempore cuſa huic placito favebat: quotieſcunque enim chemici fermentationem per concurſum acidi & alcali explicabant, hæc cum ſuâ materiâ primi elementi præſtò erat ut conflictus rationem daret; nec ullius in corpore latentis fermenti tàm abſtruſa ratio erat quin eam materia primi elementi peregrina facta evolveret. Mille ex his principiis curioſa & ſcitu digniſſima experimenta petebantur, ingentem optimorum remediorum ſupellectilem indies dabant, pharmacia re-

for-

formabatur, & cum illa ubique, licet non adessent, reperirent, illis aliam medendi methodum superstruerent, nullamque rationem nisi his salibus conditam veram judicarent, evenit huic doctrinæ quod cucurbitis, quæ unâ æstate in sublime conscendunt & ad cacumina altissimarum arborum enituntur; diluvium erat, contra cujus æstum viri docti vias publicas nequicquam marginabant. Sed illi quod iisdem evenit, ut si autumno vel unam pruinam senserint foliis marcescentibus dejiciantur. Cum enim ad obrusam non consistat, majoribus passibus ad interitum vergit, quàm qualibus se erexit. Non tamen ideò chemicorum furni minus fervent, aut experimenta fiunt, sed hæc mechanicæ & staticæ applicantur; adeò ut chemia, quæ in elapsi seculi infantiâ ænigmaticis & mysticis loquendi formulis involvebatur modò clarè & distinctè tradatur & arti nostræ felicius applicetur. Sed quanti laboris non

erit eam ad matheſeos leges exaſciare! Cum quiſque eam medicinæ partem, quam nactus erat, ornaret, commodè animum ad philoſophiam Renatus des Cartes, acerrimi judicii Vir, adjiciebat; qui cum mathematicis meditationibus aſſuetus eſſet, nil verum credens quod clarè & diſtinctè non percepiſſet, cum peripatheticâ aliisque ſcholis confligebat, omnibus generalem dubitationem interminans id effecit, ut, ſi ipſe verum non reperit, in id tamen ſolicitius inquirendi occaſionem dederit. In generalioribus quidem ſubſtitit, nec ad medicinam applicuit, ſtudia interim aliorum ita incendit, ut deletis veteris philoſophiæ veſtigiis, illa tota corpuſcularis eſſe inceperit & ab illo tempore mille egregiis experimentis illuſtrior facta fuerit. Hâc præparata ingenia, quando ad medicinam accedebant, eam reformabant. Hactenus rectam viam ignorabant, in plures una findebatur, ſtabant neſcii quo flecterent in biviis

viis pedem; cudebat igitur quisque systema illi medicinæ parti congruum in quâ plus aliis valebat. Hic fons est tot, quæ exstant, systematum; sed quæ imaginibus pictis optimè comparaveris, quæ licet hominem, ut ovum ovum, exhibeant, sunt tamen saltem ejus mendacia, quæ in recessu nihil, ab umbris habent omnia. Videas quidem in iis concinnas cohærentias, demonstrationes apparenter mathematicas & omnia affabrè exposita ut rem non secus se habere conceptis verbis dejerares: si verò manum operi admoveas & illa ad archetypum examines supposita pro certis &, quæ scire maximè interesset, nesciri animadvertes. Et utinam cum his umbris pro cathedrâ saltem decertatum nec clinicis applicata essent! Observes enim ad eorum grabatos giganteâ audaciâ Jovem è cœlo depulsuros magnis excidere ausis. Verùm enim verò is videri nolim qui hypotheses damnet, sine illis enim totius medicinæ com-

complexum nemo diſceret, ſed illæ ſunt expoliendæ aſtronomorum exemplo, qui hodie ſuis ſyſtematibus corrigendis quàm non deſudant; adeò hic verum eſt, multos ad ſapientiam perventuros niſi ad eam ſe perveniſſe putarent. Hoc animo ſi forent etiam hypotheſium diverſitas veritatem erueret; ex pyrite quippe & chalybe concuſſis, quæ in neutro præexiſtebat, ſcintilla proſilit: Muſtum eas dixeris quod palato primum blanditur, ſed juſtò plus bibitum nocet, nec niſi longâ fermentatione & molium colliſu in generoſum vinum faceſſit. Ne quâ perfectio medicinæ deeſſet ejus problemata ad leges geometriæ exigere ceptum eſt. Trigeſimus ſeptimus ſeculi annus volvebatur cum Carteſius ſtupendum ingenii ſui monumentum, Geometriam volo, publici juris faceret, mirum dictu eſt, quantum novâ iſtâ analyticâ methodo ingenia incenderit, ut præſtantiſſima quæque hanc ſibi addiſcendam

po-

postulaverint. Maxima scientia major facta eam adepta est dignitatem, ut hodie ejus studio ardeant & felici auspicio medicinæ applicetur. Res vetus, inceptum novum est. Vetus est, si enim Pappo credimus jam priscis idem fuit institutum ut rerum naturalium investigationi geometriam applicarent; Hippocrates etiam filio suo Thessalo ad utilitatem artis medicæ eam commendat. Institutum novum est, quia non nisi paucissima veterum fragmenta extant. Vetus est, quia idem est corpus hominis quod olim fuit, in illo iidem motus ex iisdem viribus adhuc resultant, sunt eædem adhuc vires quæ ad motus requiruntur. Institutum novum est, quod motus ex viribus quibuscunque resultantes & momenta ad motus quoscunque requisita ad calculum geometricum revocentur. Vetus res est, quia vera est: Institutum novum est, quia hactenus ignoratum aut superciliosè contem-

ptum est. Sæpius mecum miratus sum quod Illustris Baro de Verulamio Aristippeorum causam tàm prolixè sustineat, velitque mathematicas scientias cum plurimarum scientiarum detrimento liberis campis delectari, meras esse speculationes, in quibus, tanquam supervacaneis, cum ad solida non sufficit, ingenium nostrum atterat; Mathematicosque deliciarum & fastus reos agat. Non diffiteor Illustri Baconi magno argumento esse, quod Euclideis laboribus nihil, tot seculorum intervallo dignum, additum sit; doctrina de solidis nec à veteribus, nec ab aliis ad sua usque tempora instructa & aucta, nec algebra satis bene consummata fuerit. Sed quotusquisque est qui cæteroquin justissimos ejus dolores jam non sublatos videt & stupet, exquo Cartesius quæstionem Pappi, quam Euclides resolvere inceperat, Apollonius continuaverat, nemo verò perfecerat, infinitis modis solvit, Geome-

metriam nullis problematum finibus, aut numero cöercitam dedit, & tot seculorum silentium tanto fœnore pensavit? Deletam videas tot seculorum socordiam à Leubnitzio, Newtono, Hospitalio, Bernoulliis fratribus, aliisque Illustribus Viris. Litura igitur mendum hoc cöerceat & matheseos existimatio sarta tecta sit. Sed Mathematici in deliciarum & fastus reatu adhuc hærent! Reatus forent deliciæ si Alexandrinæ essent, sed hic nullam reperias dicacitatem, aut petulantis linguæ lasciviam, concisæ sunt demonstrationes, non à pueris, sed viris, qui in isto studio consenuerunt, prolatæ. Quid ingenio humano dignius excogitari potest, quàm ex simplicissimis datis perpetuâ demonstrationum serie res abstrusissimas invenire, siderum motus calculo complecti, & eo, quo usque licet, eniti? Illam possidere scientiam quæ unica & sola scientia est, & quæ, si error committatur, errantem er-

roris convincat? Hæ certè, si aliquæ, humani intellectûs deliciæ sunt! At quid criminis his subest? si culpa est secum habitare, veritatem speculari, inventâ delectari quis erit innocens? Sed grandius crimen fastus est. Si id est fastosum esse solam veritatem sequi, obscura, falsa, dubia cum eâ non comparare, sed negligere, fateor à fastu excusari non posse; secus si facerent, nautæ comparandi essent, qui in vasto oceano sine mappâ hydrographicâ, sine pyxide nauticâ errabundis, licet à magnete aliisve subsidiis aliter edoctus, se jungeret, is profectò non excusabili errore certo naufragio se suosque exponeret. Speculatrices meras & pernicialia aliarum scientiarum damna esse hodierno die impunè dixerit nemo, cum à quinquaginta annis mathesis omnibus naturalibus scientiis felicissimo auspicio & prosperrimo successu juncta sit, statoribus Galilæo, Gassendo, Cartesio, Cabæo, Bo-

Borello, Hobbeſio, Robbervallio, Paſchale utroque, Torricellio, Cavallerio, Scheinero, Fermatio, Baccheto, Nepero, Newtonio aliiſque. Vultis teſtes omni exceptione majores? en integras ſocietates Florentinam, Anglicam, Gallicam, Pruſſicam auctoritate Sereniſſimorum Regum & Principum, Magni Hetruriæ Ducis, Caroli II. Ludovici XIV. & Friderici I. fundatas, hæ invitis & repugnantibus aſſertæ veritatis confeſſionem extorquebunt. Dimittere nequeo mathematicos quin Sanctorii viri diligentiſſimi, qui medicinæ incrementum in ſeculi principio mirè cordi habuit, meminerim. Is ſibi perſuadebat medicum quotidianæ evacuationis ignarum quantum & quando aliquid ſit auſferendum vel addendum pro ſanitate conſervanda vel recuperanda neſcire, ergo hominis ſanitatem trutinabat, eique ſoli ſtudio triginta annos dabat & inauditæ medicinæ ſtaticæ fundamenta jaciebat. In-

veniebat idem pulsillogium, quod omnes pulsuum differentias exhibebat, morbi varios status docebat, ejusque magnitudinem & vehementiam indicabat, sed quod cum inventore periit. Observationes staticæ in aphorismis superstites manserunt; si id superesse dicendum est, quod in usus, ad quos solummodo fabricatum est, à nemine tractum fuit. Staticomastix Obicius tot annorum toleratos labores sanctorianos indignis planè modis excipiebat; si vera, quæ tamen paucissima, in iis reperiebat; illa Galeni erant; multa, ut medico indecora, contemnebat; omnibus, licet frivolè, obloquebatur; totum denique inventum Cardinali de Cusa, jam ante sesquiseculum defuncto, tribuebat: ne scilicet veritatis, vel laudis umbra reliqua esset: ubique sibi suoque Roberto triumphos decernit, sed ante victoriam, tres quippe operosè congestos dialogos Sanctorius tribus verbis protrivit. Turbam

ta-

tamen galenicam, quæ tunc temporis rerum potiebatur, adeò hic maſtigophorus ſubmovebat, ut Sanctorius, præter Hieronymum Thebaldum, quod ſciam, nullum imitatorem repererit. Sannæ, quibus eludebatur medicina ſtatica, effecerunt, ut capitis vacui eſſe crederentur qui ad pondus in ſtaterâ ederent, egererent, dormirent, & medicum inſaniæ proximum judicarent, qui cives in ſtaterâ ſuſpenſos eſſe & remp. penſilem habere geſtiret; hæc ad remp. Platonis pertinere nec nobis applicari poſſe, niſi quis id agat, ut cum ratione inſaniat. Verùm quicquid horum ſit, ſi unus vel alter huic methodo inhæſiſſet, ſeculi hujus decurſu forſan tot obſervationes factæ fuiſſent, ut perpetuæ veritatis aphoriſmi condi potuiſſent. Sunt hæc inter reſervata poſteritatis! Quæ & quanta ſeculi noſtri ſint inventa A. O. O. H. audiviſtis, æquiparanda ſunt æthiopicis imbribus, qui tantam aquarum vim con-

congerunt ut è rivulis in Nilum exurgant, qui Ægypti agros frugum fertilissimos faciat; dum enim passim ab omnibus medicinæ partibus tot commoda confluunt, illa valde locupletatur. Eâ hominem immortalem reddi expectatis, cum sanitatis conservatio & amissæ restitutio unicus artis finis sit; mihique insusurrari sentio, eâ tamen hactenus nec funera imminuta, nec morbos domitos esse; magnifica promitti, præstari pauca; Mirabili peruvianæ comparandam cum lemmate: Pulchritudine & caducitate spectabilis. Aliter sensuros confido cum intellexeritis longè plura & majora ad artis perfectionem requiri, magnifica esse, sed nondum sufficere, primam modò esse medicinæ infantiam quæ seculorum concursu adolescet. Nemo opinor inficiabitur in praxi medicâ anatomiam summè necessariam esse, eâ quippe machinæ interiora, quâ perfectior altera non est, cognoscimus, eamque inter

pra-

practicum anatomicum & anatomiæ rudem differentiam esse quæ inter cœcum & visu valentem in eâdem domo commorantes; licet ille palpando omnes domus angulos æquè certè exquirat atque hic, si quid tamen insoliti in viâ offendit, progredi non audet, hæret anceps, nescius quo flectat pedem, sæpeque deliberando æger perit. Sed scimus etiam esse machinæ prodigium in cujus minimis pervidendis hactenus talpæ sumus & Tiresiæ. Cui olim prosectorum in mentem venit sanguiferorum ductuum tunicas ex meris vasis liquido plenis compaginari? hujus tamen microscopia & injectiones hodie nobis fidem faciunt; & quis nostrûm novit numne & horum tunicæ ex aliis, & ita porrò horum ex aliis componantur? Si enim ad Dei omnipotentiam respicimus, hoc illi æquè possibile est atque prius, & nimiùm audax foret, qui eam suo intellectu limitaret: à parte verò nostri nihil est quod

illi opponamus, nisi quod nullâ imaginationis vi rem assequamur. Assequere igitur, qui tantùm imaginationi confidis, cor, vasa, musculos animalculi spermatici, quorum plura in lactibus unius aselli deprehendit Lewenhoekius quàm homines sunt in toto terrarum orbe; horum vasorum tunicæ propter rationis analogiam ex vasculis aliis componentur; cognosce minimas liquidi per illa transeuntis partes, imaginare tibi globulos eorum sanguinem constituentes; & si dixero decem mille ducentos montes, quorum quisque altissimo totius telluris monti sit æqualis, non tot in se continere arenulas, quot una arenula particulas sanguinis horum animalculorum continere possit, aut fateare te, res licet vera sit, id non posse, aut Keillii calculum erroris convincas. Mirabere jam cur corpore dissecto & manibus ita explicato, ut partes omnes oculis pateant, nullam sæpius mortis causam inveniamus; in his enim

enim tàm parvis, tàm nullis, maxima vis eſt; Sed hæc & infinita alia ſunt quæ oculatas proſectorum manus ſubterfugiunt; infinita igitur in corpore extant, quæ non cognoſcimus, infinita ſunt quæ artis noſtræ perfectioni obſtant & poſteritati reſervantur.

Res botanica merus apparatus eſt, qui multùm commoditatis, utilitatis parùm dedit. Qui herbas per totum terrarum orbem diſperſas per mille pericula & labores conquirunt, earum characteres inveſtigant & juxta eos in claſſes diſtribuunt, mihi homini, cujus ſumma ſapientia eſſet legere & ſcribere, & qui in palatium, per cujus omnes angulos ſine ordine diſperſa decem mille volumina omnis eruditionis & literaturæ jacerent, introduceretur, illique id negotium daretur, ut libros inordinem redigeret, comparandi videntur. Qui, ſi conquiſitis omnibus theologicos à juridicis, utroſque à medicis, o-

mnes à philoſophicis diſtingueret, ſi ſingulas claſſes in alias, vel per ſectas, vel materiæ affinitates ex inſpectis titulis divideret, certè operæ pretium feciſſet, bibliothecam ad uſus optimè ordinaſſet, ut libros quoscunque in ordine reperire & novos ſuo loco reponere poſſet; ignoraret tamen quid in libris contineretur, qui boni, qui mali, qui eruditi, qui triobolares eſſent, nec ipſe vel hilum doctior evaſiſſet. Sed quæſo in ordinandis decem mille herbis nunquid aliud præſtitum eſt? Externos plantarum characteres novimus virtutum ignari, ſed hæ ſunt quibus non ſolùm opus habemus, ſed egemus. Non me fugit ex characteribus ad virtutum cognitionem regulas generales botanicos formare. Omnes nempe herbas corymboſas eſſe calidas: Capitatas eſſe diaphoreticas & diureticas; Siliculoſas antiſcorbuticas. Inſtitutum certè pulchrum eſt! Sed verò quæ in charactere conveniunt viribus

ſæ-

ſæpe differunt. Si quis juxta Rajum ex notâ rhabarbari characteriſticâ ſimili charactere inſignitarum radices purgare concluderet, næ is in illâ britannicæ antiquorum veræ, cujus radix valde adſtringit, ſe deceptum ſentiret: aut ſi quis ex ſeſeleos montanæ cicutæ folio virtutibus propter paritatem characteris cicutam ſupplicio Socratis odioſam ſalubrem eſſe decerneret, is morte errorem expiaret. Hoc Moriſoniana methodus, deſumptâ ab odore ingrato & viroſo ſpecificâ differentiâ, corrigit quidem, ſed in illo eundem errorem his regulis confiſus erraret, qui eum ſequeretur. Neutrum committeret qui Turnefortium imitaretur; ſed æquè graviter alio loco peccaret, ſi characteri œnanthes apii folio confiſus œnanthen chærophylli folio commendaret, cum illa ſalubris, hæc venenata ſit. Ut tacem botanicos de notis characteriſticis necdum inter ſe convenire & fateri naturam me-

thodum in omnibus non obſervare, ſed ſpecies quaſdam ſingulares & ſui generis, alias incerti laris & ad plura genera revocabiles, producere & ideò ſuas methodos aliis præferre, quod paucioribus vitiis urgeantur, nec methodos abſolutas polliceri. Imò unius ejuſdemque plantæ diverſæ partes viribus variant; baccarum ſambuci ſuccus eſt diaphoreticus, earum arilli purgant; mellago anacardiorum erodit, nucleus nutrit. Nec regulæ generalium virtutum ſufficiunt, tunc demum quid præſtitum eſſet, ſi virtutum ſpecificarum clavem reperirent. Hic habet poſteritas in quo ſe exerceat! Hermetici cum philoſophis ratiociniis ſuis & experimentis nobis dedêre theorias quæ oſtentationis multùm, utilitatis parùm habent, & donec cum archeo, vel primo elemento, quorum illum Vertumno, hanc Protheo optimè comparaveris, geſticulabuntur, artem noſtram parùm juvabunt. Quid denique dicam

cam de mechanicis? Tam certum eſt quàm quod certiſſimum mechanicè omnia in nobis fieri; ſed ingentibus ſunt involuta difficultatibus, machinæque hujus cloſtra revellere dictu quàm factu facilius eſt. Machina eſt, quæ ſi corrumpatur forcipibus, limis, ſcalpris cæteriſque reficienda, vectes cuneique adhibendi, quod quàm arduum ſit clauſtrariorum exemplo diſcimus, qui vel ſimpliciſſimam ſeram omni clavium adulterinarum apparatu ſæpe reſerare nequeunt. Horariorum vitia, licet per partes ſeponantur rotæ, nec elimando, nec perpoliendo inveniuntur, aut corriguntur. Morborum cauſæ loco movendæ vectis applicetur; cum neſciveris vectis ſoliditatem, longitudinem, hypomochlii locum, vaſis cöercentis reſiſtendi momentum, à nullius potentiæ applicatione certi quid tibi ſpondebis, vel nimiùm, vel non movebis, ſucceſſu irrito, vel noxio, & ſolo caſu felici. Qui enim vitio cal-

calculi oriuntur errores, utut ſint in principio leviſſimi, quo longius ille protrahitur, eo fiunt majores. Unus vel alter ingenio valens theoriam mechanicam præclarè fundabit; at verò cum illa corpori applicanda, multitudo obſervationum requiritur. Sed unde has? Nulla ſunt antiquitatis monumenta ſi Hippocratem excipiamus; ab eo ad Galenum uſque altum eſt ſilentium, qui & ipſe ſparſim ſaltem hiſtorias intermiſcet; nec planè nobis conſtat an uſque ad ſeculum decimum quartum annotatæ fuerint, ſi fuerunt, certè perierunt; eo enim demum Gentilis Fulginas & Marſilius conſultationes ſcribere cœperunt; quos decimo quinto Cermiſonius, Montagnana, Bencius, Mattheus de Gradibus; decimo ſexto Benivenius, Benedictus, Dodonæus, Fernelius, Montanus, Valleriola, Trincavellius, Solenander, Wierus, Merculialis, Gemma, Alexander, Rulandus, Foreſtus, Scholtzius,

zius, Schenkius, ſecuti ſunt. Totaque res demum elapſo ſeculo cordi habere cœpta eſt, quo plures obſervationes notatæ ſunt, eoque fine integræ ſocietates cöivere, ut veteris ævi neglectus abundè penſatus eſſe videatur. Verùm quoties eas evolvo tabellis in honorem hujus vel alterius ſancti propter ſervatos ægros in templis ex voto ſuſpenſis ſimiles mihi videntur, quas juxta ſi ponerentur quoties ſpe exciderunt, priores nullo numero forent. Certè res non levis eſt obſervationes ſcribere, ad quod negotium licet omnem ad indagandum dexteritatem & in dignoſcendo judicium afferas, ſæpius tamen errabis. Sed imperitiſſimus quiſque hic nihil non audet. Qui judicio pollent, illas ad ſuarum hypotheſium præjudicia torquent; ut, ſi Cardanus cauſam errorum in medicinâ eſſe dixit, quod qui ſpeculantur non medentur, ego ſuſtineam eſſe, quod qui ſpeculantur juxta ſpeculationes medentur

& obſervationes iis corruptas nobis exhibent, nec ſuis laboribus niſi monſtroſas obſervationes dignas judicant; quæ ſi popularium morborum forent, eorumque hiſtoriam ſimpliciſſimam exhiberent, benè eſſet, nec minùs ex infelicibus quàm optatis ſucceſſibus erudiremur. Verùm tantùm abeſt, ut, ſi quando peccaverint, errorem agnoſcant, quin id potius agunt, ut terræ mandetur. Sed quis niſi nimiâ ſui fiduciâ plenus ſe nunquam aberaſſe dixerit? Qui intuetur prodigioſam corporis ſtructuram & novit minimum ſæpe à ſtatu naturali receſſum morborum mortiſque cauſam eſſe, is facile largietur eam vel nullis, vel æquivocis indiciis ſe exhibere extraque divinationem poni: nec mirum, cum illa, quæ inter manus oculoſque noſtros verſantur, teſte hodierno die inter primi ordinis anatomicos de catarrhactâ conteſtatâ lite, determinari nequeant. Res planior foret, ſi annotatâ morbi hiſtoriâ ju-

judicium ſormatum & applicata remedia aſcriberentur, & poſt mortem inciſo cadavere, cum iis, quæ in eo comparent, conferrentur. Hâc, non aliâ, viâ praxis medica elaboraretur: quod optare quidem, ſperare vix auſim.

Videtis A. O. O. H. quo loco artis meæ res ſint, quot tempeſtatibus illa elapſo ſeculo ſit concuſſa; quomodo ſpumantibus fluctibus errorum ingenia fuerint delectata, toroſi criſpique fluctus nondum ſubſidant, vix tempeſtatem patiamur, aut in anchoris commoremur, in alto navigemus longitudinis ignari circa polum oberrando pleniſſimis licet velis circulum deſcribamus. Jam quantùm laboris & ſpei reliquum ſit vel me tacente noſcitis. Vah! Quantum eſt quod neſcimus.

DIXI.